

När färden slutar på akuten – skador hos barn och unga på elsparkcykel

Torsten Backteman, DSBS

Barn, liv och trafik

2026 03 04

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN
SAHLGRENKA UNIVERSITETSSJUKHUSET

Barn 0-16 +++år

- Leksak / transportfordon
- Trafikmogna
- Omdöme
- Frontallob
- Kamrattryck
- Grupptillhörighet
- Föräldraansvar
- Uthyrning m h a appar
- Folkhälsa
- Skador
- Konvalescens
- What about ism

Skadestatistik

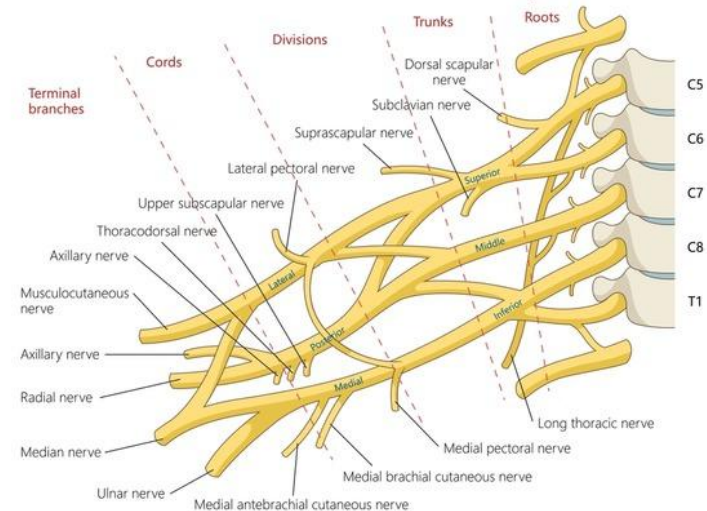
- S Wallhagen, J Eriksson
- Inga skadade på 2010-talet.
- Inga döda.?
- Nu 800 registrerade per år (0-18 år).
- Mest singelolyckor.
- 30-50 % har hjälm.

Lindrigt till livslångt handikapp / livshotande

Brachial Plexus Anatomy

Vardagsskadan

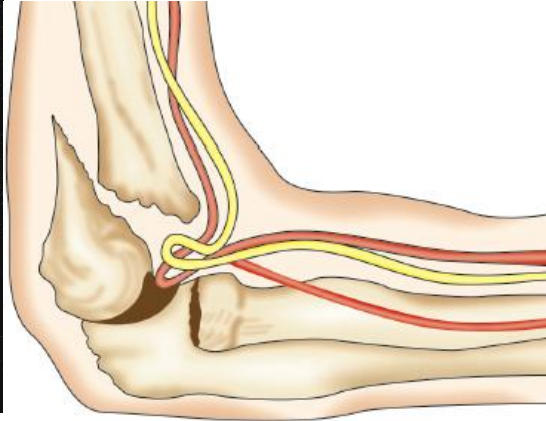
- Frakturer i övre extremiteten
- Tand / ansiktskador / skalltrauma

- Tack till Tandläkartidningen

Armbågsfrakturer

Buktrauma

- Trubbigt våld
- Lever, mjält, njurskador behandlas konservativt
- Pancreas, tarmskador kirurgiskt
- Tvärsnitt

Skalltrauma

- Allt från låg fart med hjälm till ingen hjälm och mycket högfart + kontakt med asfalt eller bil.
- Hjärnskakning
- Frakturer
- Blödning
- Hjärnsvullnad
- Död

Kognitiva funktionsstörningar av varierande grad och längd

Svårt med inläring

Svårt med koncentration

Förändrad livsstil

Fall 1. 15 år elsparkcykel

- Vält 20km/h. Landat på knäna i början av juni
- Övervikt 130 kg +. BMI 40
- Bilat eminentiafrakturer = främre korsbandskador i båda knäna
- Operation i juni + gips
- Kateter. Trombosprofylax.
- Rullstol
- Står 2/8

Vårdas inneliggande 1 månad

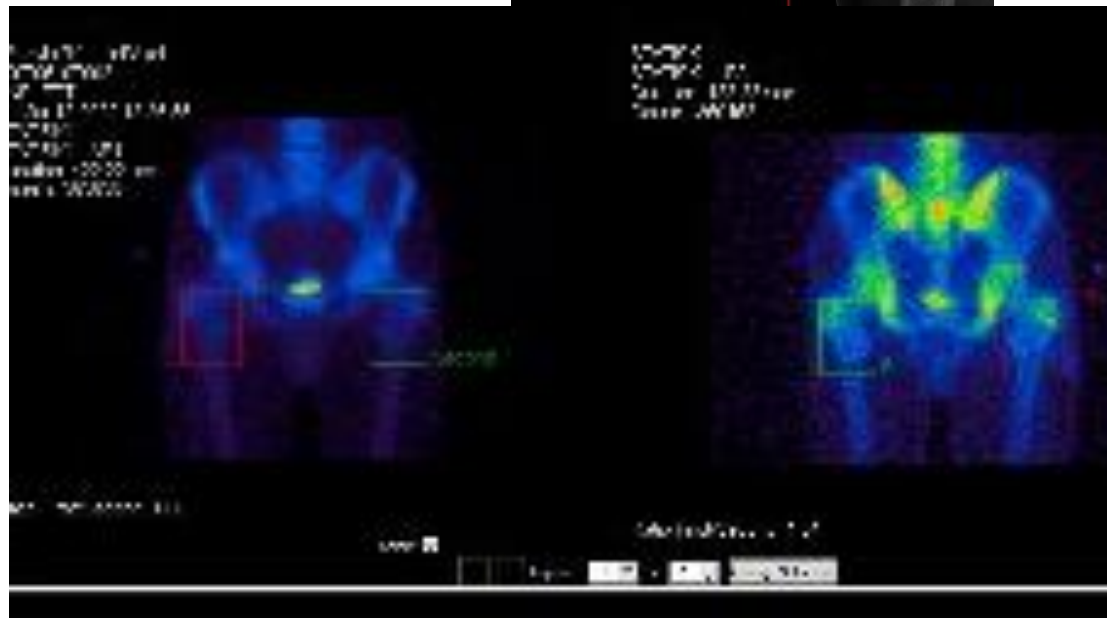
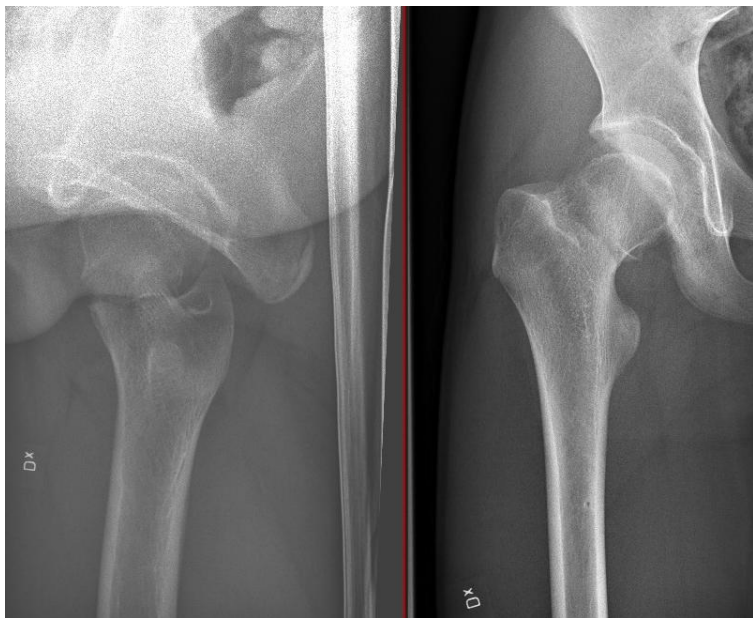
Hemtjänst

Återlämning rullstol 1/10

Fall 2. Pojke 14 år

- Elsparkscyclist, påkörd av bil. Landade på höger sida
- Kommer **gående** in till barnakuten
- Traumalarm nivå 2 (påkörd av motorfordon)
- Endast smärta höger höft, i övrigt inga fynd
- Flyttas från larmrum till undersökningsrum, ny bedömning
 - Vill ej röra höften. Ej belastat efter ankomst akuten. Smärta proximala femur. Distalstatus ua.
- SR hö lårben/Collumfraktur med utåtrotation av femurskaftet
- Op dag 0: Sluten reposition och fixation med 2 LIH-spikar. Artrocentes
- Mobiliseras med kryckor.
- Skelettscint/nedsatt blodflöde i caput femoris
- Endokrin/Bisfosfonatbehandling
- Rtg 1 år efter skada/ perfekta förhållanden. Läkt fraktur. Inga tecken till caput nekros. Får börja gå utan kryckor i hemmet.

Risk för caputnekros = ledhuvudet dör

Take home message

- Ny skadegrupp i ökande
- Onödigt lidande
- Inga positiva effekter
- Föräldraansvaret kan bli bättre

Frågor?

